

Od oświecenia ku romantyzmowi i dalej...

Część 4



**Od oświecenia
ku romantyzmowi
i dalej...**

Część 4



NR 2933

Od oświecenia ku romantyzmowi i dalej...

Autorzy – dzieła – czytelnicy

Część 4

pod redakcją

Marka Piechoty i Janusza Ryby

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego



Katowice 2012

Redaktor serii: Historia Literatury Polskiej
Marek Piechota

Recenzent
Józef Bachórz

Spis treści

Wstęp	7
Damian Pluta Czarna i biała legenda działalności Komisji Edukacji Narodowej. Grabieżcy pojezuickiego majątku	11
Maria Janoszka Uwikłani w dyskurs. O postaciach parady <i>Kasander demokrata</i> Jana Potockiego.	32
Jacek Lyszczyzna Góry Miodoborskie w poezji romantycznej „szkoły ukraińskiej”	50
Daria Trela Gorecki i Mickiewicz – różne historie tego samego diabła	58
Kryspina Parwicka Wybrane aspekty transgresji Zygmunta Krasińskiego w świetle korespondencji z ojcem (w latach 1830–1831)	82
Magdalena Bąk Szatańskie metamorfozy i nie tylko. O <i>Irydionie</i> Krasińskiego i <i>Robercie Diable</i> Meyerbeera	101
Lidia Romaniszyn-Ziomek Słowackiego i Musseta zabawy komizmem – <i>Fantazy</i> i <i>Fantazjo</i>	111
Mariusz Pleszak Polska pieśń nabożna w obrzędowości katolickiej XIX wieku	122

Barbara Szargot Staropolskie biesiadowanie w Trylogii Henryka Sienkiewicza	151
Piotr Pochel Kłopotliwy wiersz. O <i>Piłsudskim</i> Jana Lechonia. Rozwiązania intertekstualne	169
Łukasz Kraj Młodzieńczy poemat dygresyjny Jarosława Iwaszkiewicza o panu Twardowskim	181
Maciej Szargot Juliusz Słowacki w piosence	200
Marek Piechota Romantyczne konteksty ludowej śpiewki „Kamień na kamieniu...”, czyli o pożytkach płynących z lektury cudzych listów	219
Indeks osobowy	245

Wstęp

Oddajemy do rąk Czytelników zainteresowanych głównie literaturą wieku XVIII i XIX, zwłaszcza zaś problemami romantyzmu i jego recepcji w epokach późniejszych (badaczom, doktorantom i studentom, a zatem wspólnocie akademickiej złożonej z naukowców i tych, którym starają się oni przekazać swoje historycznoliterackie fascynacje), aż po czasy najnowsze, kolejny już, czwarty tom zbiorowy – publikację Zakładu Historii Literatury Oświecenia i Romantyzmu, działającego w Instytucie Nauk o Literaturze Polskiej im. Profesora Ireneusza Opackiego na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (poprzednie tomy: Katowice 2004, ss. 250; Katowice 2007, ss. 258; Katowice 2009, ss. 154). Wypada powtórzyć sformułowanie, które pojawiło się w przedmowie poprzedniego tomu, że w wymyślonej przed laty jakże pojemnej formule tej serii *Od oświecenia ku romantyzmowi i dalej... Autorzy – dzieła – czytelnicy* pobrzmiwają oczywiste echa hołdu dla „Uczonego i Wychowawcy”¹ pokoleń polonistów, w tym i Mistrza, naszego Mistrza – Patrona Instytutu. Tak objawia się wspólnota terenów badawczych przy całkowitej wolności obierania sobie metodologicznych inspiracji i interpretacyjnych strategii referowania mniejszych lub większych literaturoznawczych odkryć.

¹ To oczywista aluzja do tytułu lubelskiej monografii *Czesław Zgorzelski – Uczony i Wychowawca*. Red. D. Paluchowska i M. Maciejewski (Lublin 2002). Szyld naszej serii nawiązuje do tytułu tomu: Cz. Zgorzelski: *Od Oświecenia ku Romantyzmowi i współczesności. Szkice historyczno-literackie* (Kraków 1978). Przyznajemy się do tego powinowactwa z wyboru i z fascynacji, by zaakcentować wagę dokonań „lubelskiej szkoły genologicznej”, o której możemy z dumą powiedzieć, że jeśli nie wszyscy, to przynajmniej (w kolejności alfabetycznej) my: Jacek Lyszczyzna, Marek Piechota i Maciej Szargot. Rozpowszechniane tu i ówdzie wiadomości o śmierci genologii uznajemy za nieco przesadzone.

Tom czwarty, podobnie jak poprzednie, gromadzi studia i szkice autorstwa po części pracowników Zakładu, po części zaprzyjaźnionych z Zakładem badaczy z innych ośrodków akademickich oraz – jak zwykle – doktorantów (w poprzednim, na zasadzie wyjątku, zamieściliśmy pracę wybitnej studentki, która obecnie zajmuje się już rozprawą doktorską zgodnie z programem trzeciego stopnia studiów na naszym Wydziale). W pracach tego tomu, w nieco większym wymiarze niż dotychczas, udało nam się zgromadzić teksty dotyczące zjawisk oświeceniowych, mianowicie czarnej i białej legendy Komisji Edukacji Narodowej, w której omówieniu wyeksponowane zostały mniej chlubne postaci życia publicznego wieku oświecenia; grabieżcy pojezuickiego mienia okazali się antybohaterami zbiorowej (czy rzeczywiście zbiorowej?) wyobraźni. Dwugłos w kwestiach *stricte* oświeceniowych dopełnia tekst poświęcony uwikłaniu w dyskurs postaci „zaludniających” jedną z parad Jana Potockiego *Kasander demokrata*. Okazuje się, że Potocki jest nie tylko świetnym parodystą dyskursów politycznych zwalczających się partii, lecz także prekursorem refleksji nad językiem jako narzędziem władzy.

Dominuje w tomie – jak zwykle – problematyka romantyczna prezentowana zasadniczo wedle uporządkowania historycznego, zrazu więc mamy szkic o toposie Gór Miodoborskich w poezji romantycznej „szkoły ukraińskiej”, studium o dwugłosie Antoniego Goreckiego i Adama Mickiewicza, którzy przedstawiają różne historie tego samego diabła, oraz omówienie wybranych aspektów transgresji młodego Zygmunta Krasińskiego w świetle korespondencji z ojcem, ambitnym generałem Wincentym, prowadzonej w latach 1830–1831. Kolejne autorki interesują zagadnienia krytyki porównawczej: szatańskie metamorfozy dające się zauważyć w dramacie romantycznym – *Irydionie* Krasińskiego i operze heroicznej – *Robercie Diable* Giacomo Meyerbeera oraz zabawy komizmem we wspomnianym już dramacie romantycznym (pole badawcze stanowią tu *Fantazy* Juliusza Słowackiego i *Fantazjo* Alfreda de Musset). Problematykę wieku XIX domykają dwie prace, poświęcone oksymoronicznie przez redaktorów tomu zestawionemu *sacrum* i *profanum*: polskiej pieśni nabożnej w obrzędowości katolickiej tego stulecia oraz staropolskiemu biesiadowaniu w Trylogii Henryka Sienkiewicza.

Tradycyjnie w naszej serii trzecią część każdego tomu wypełniają teksty poświęcone szeroko rozumianej recepcji. Tym razem jest to omówienie kłopotów historyków literatury z interpretacją wiersza *Piłsudski* Jana Lechonia; w rozważaniach intertekstualnych pojawia się oczywiście także refleksja dotycząca dokonań na tym polu Patrona naszego Instytutu. Tak dbamy o zachowanie ciągłości tradycji, bez której nie może zostać zrealizowana idea Uniwersytetu. Kolejny tekst został poświęcony niezwykłemu, młodzieńczemu poematowi dygresyjnemu Jarosława

Iwaszkiewicza o panu Twardowskim (wzorowanemu w oczywisty sposób między innymi na *Beniowskim* Słowackiego, ogłoszonemu jednak dopiero kilkadziesiąt lat po napisaniu, pod koniec życia sławnego już pisarza). W następnym tekście ponownie spotykamy się z „życiem po życiu” tekstów Słowackiego, mianowicie z inspiracjami – pochodzącymi z jego utworów – zrealizowanymi w tekstach współczesnych piosenek (głównie kabaretowych). Tom domyka studium-esej poświęcony wyimkowi historii toposu „kamienia na kamieniu”, stanowiącego tytuł prozatorskiego arcydzieła sprzed ćwierćwiecza Wiesława Myśliwskiego, o którym autor sądził, iż jest proweniencji zdecydowanie ludowej, podczas gdy lektura listów doby romantyzmu przekonuje, iż mogła być ona równie dobrze inteligencka. W dobie romantyzmu oba te źródła inspiracji, bez przymusu, mogły się przenikać, wpływać na siebie, zasilać instrumentarium poezji i prozy.

Kolejny raz wyrażamy nadzieję, że zarówno różnorodność zaproponowanej w tej publikacji problematyki, jak i wielorakość zastosowanych przez autorów (w przedmowie tradycyjnie niewymienianych, by zwrócić szczególną uwagę na problematykę prac, honorowanych jednak w pełni w *Spisie treści* i w pozostałych elementach wydawnictwa) metodologii badawczych staną się – podobnie jak nam – bliskie Czytelnikom czwartego tomu tej serii.

Katowice, listopad 2011

Redaktorzy

Indeks osobowy

- Abramowiczówna Zofia 224
Abramowska Janina 58, 173
Agamemnon, król Myken 223
Aleksander I, car Rosji 29
Alembert Jean Le Rond d' 33
Althusser Louis 38, 41
Ankwichzowa Zofia 102, 103
Anna, św. 125
Antoni Padewski, św. 125, 146
Antoniewicz-Bołoz Karol, ks. 142
Arciszewski Bazyli, ks. 142
Atreusz, król Myken 223
Aufrère Sydney H. 39
- Bachórz Józef 59, 77, 83, 183, 195,
240, 242
Baczko Bronisław 224
Balzac Honoriusz 119
Banfi Fabrycy 20
Bartmiński Jerzy 238
Batorski Tomasz, ks. 142
Bauman Zygmunt 224
Beaumarchais Pierre Augustin Ca-
ron de 34
Bécu Aleksandra 240, 241
Bécu Hersylia 240, 241
Bécu Salomea, zob. Słowacka Salo-
mea z Januszewskich
Bednarski Stanisław 26
- Bellinger Gerhard J. 220
Beniowski Maurycy August 189
Bentham Jeremy 41
Bereza Henryk 181, 182, 230, 231,
234
Berman Marshall 84, 85
Bielanka-Luftowa Maria 181, 183
Bielawska Bolesława 137, 139
Bielik-Robson Agata 84
Bieliński Franciszek 28
Bieliński Piotr 87
Bijak Jan 231
Bloom Harold 197, 198
Bogedain Bernard 140
Bogucka Maria 161
Bolecki Włodzimierz 173
Bonaparte Napoleon, cesarz Francji
83
Borkowska-Rychlewska Alina 106–
109
Borowski Leon 59
Branicki Franciszek Ksawery 24
Brodziński Kazimierz 137
Brodzka Alina 217
Brückner Aleksander 12, 17, 28, 68,
153, 158
Brzezińska Filipina 142
Brzozowska Małgorzata 238
Brzósiewicz „Brzóska” Dariusz 217

- Bujnicki Tadeusz 151, 152, 155, 166
 Bułharyn Michał 24
 Burdziej Bogdan 86
 Buzek Jerzy 213
 Byron George Gordon 103
- C**
 Calvat Françoise Mélanie 126
 Camus Albert 106
 Carrafa Wilhelm 22
 Carrol Lewis 223
 Chefren, król Egiptu 220, 221
 Chelmicki Zygmunt, ks. 122
 Chesler Margaret Tracey 195
 Chevalier Jan 14
 Chlebowski Bronisław 52
 Chmielnicki Bohdan 162
 Chopin Fryderyk 148, 183
 Chreptowicz Joachim 12–14, 17, 24, 26, 28
 Chrzanowski Ignacy 99
 Chwin Stefan 83
 Chyła Tadeusz 201
 Cieśla-Korytowska Maria 182
 Collé Charles 34
 Csató Edward 114
 Cynarski Stanisław 155, 156
 Cysewski Kazimierz 61
 Czacki Tadeusz 29
 Czajkowski Michał 50, 56
 Czaplejewicz Eugeniusz 183
 Czartoryski Adam Kazimierz 12
 Czechow Antoni 117
 Czeczot Jan 240
 Czubek Jan 119
- D**
 Dagnan Marek 217
 Dante Alighieri 119
 Danton Georges Jacques 94
 Dąbrowski A., ks. 142, 143
 Delavigne Germain 102, 104, 106–108, 110
 Dembiński Mateusz 140
 Dębowski Marek 32–34, 37
 Diderot Denis 33
 Dmuszewski Ludwik Adam 107
- Doroszewski Witold 190
 Dubel Lech 89
 Dunin-Borkowski Stanisław 183
 Dzierżyński Feliks 204
 Dżeser, król Egiptu 220
- E**
 Eco Umberto 84
 Eliade Mircea 58, 68, 72, 73, 79, 81, 222
 Elsner Józef 148
 Escarpit Robert 211
 Ett Kaspar 130
- F**
 Fabianowski Andrzej 170
 Fabiszak Jacek 189
 Feliński Alojzy 137, 142
 Felsztyński H. 142
 Feuchtwanger Lion 227, 228
 Flawiusz Józef 227, 228
 Fletcher Joan 220
 Flis Jan, ks. 225
 Floryńska Halina 194
 Folkierski Władysław 119
 Folwarski Pankracy, ks. 140
 Foucault Michel 41, 48, 85
 Frankowska Bożena 34
 Fredro Aleksander 148
 Freud Zygmunt 230
 Frühling Jacek 228
- G**
 Gadacz Tadeusz 239
 Gaj-Piotrowski Wilhelm 238
 Gall Stanisław, ks. 122
 Garczarek Andrzej 206, 218
 Garczyński Stefan 80
 Gautier Jerzy, ks. 122
 Gennep Arnold van 86, 90
 Gibińska Marta 189
 Gieysztor Aleksander 66, 68, 69, 72, 73
 Gille-Maisani Jean-Charles 66
 Giraud Pierre Maximin 126
 Giżycki Franciszek Ksawery 52, 53, 56, 57
 Gloger Zygmunt 15, 20, 27

- Głodkiewicz Franciszek Ksawery,
ks. 140
- Głowiński Michał 63, 229
- Goethe Johan Wolfgang 101, 103
- Gorączkiewicz Wincenty 143
- Gorecki Antoni 8, 58–72, 74–81
- Gosławski Maurycy 50, 55–57
- Goszczyński Seweryn 50, 183, 195
- Goya y Lucientes Francisco José
212
- Grabowicz George 183
- Grabowski Michał 50, 56
- Grabski Wawrzyniec, ks. 140
- Grazi Anna 212
- Grechuta Marek 200
- Gregorewicz E. 142
- Grimal Nicolas 220, 221
- Groddeck Godfryd Ernest 59
- Gronczewski Andrzej 182
- Grotowski Aleksander (Olek) 201
- Gruberski Eugeniusz, ks. 147
- Grzebień Ludwik 17, 19, 23
- Grzegorz XVI, papież 122
- Gueulette Thomas-Simon 34
- Günther Władysław 87
- Gurowski Aleksander 24
- Gurowski Władysław 24
- Guze Joanna 106
- H**
- Hadziewicz Jakub Aleksy 24
- Halkiewicz-Sojak Grażyna 86
- Hanis Katarzyna 20
- Haydn Johann Michael 143
- Hegel Georg Wilhelm Friedrich 90
- Hell Theodor 108
- Hemar Marian 201, 202, 218
- Herburt Mamert, ks. 140
- Herod Wielki 226
- Hertz Paweł 86, 91, 93, 105
- Hinz Edward, ks. 132, 139
- Homer 223, 224
- Hugo Wiktor 111
- I**
- Ihnatowicz Ewa 152
- Imhotep, budowniczy piramid 220
- Ingłot Mieczysław 112, 113, 148
- Iwaszkiewicz Jarosław 9, 174, 181–
199
- J**
- Jabłonowski Antoni 24
- Jakubowski, gubernator Zygmunta
Kraśnińskiego 97
- Jałbrzykowski Romuald 122
- Jan Ewangelista 74
- Jan II Kazimierz Waza, król Polski
148, 155, 167
- Jan z Dukli, bł. 125
- Janion Maria 83, 87, 91, 94–97, 99,
101, 217
- Janowska Katarzyna 230–232, 234
- Jarynkiewicz T., ks. 142
- Jasiński Jan Tomasz Seweryn 107
- Jeleński Józef 24
- Jełowicki Aleksander 62
- Jenks Chris 86, 94
- Jezus Chrystus 71, 74, 77, 124–128,
132, 135–138, 141, 143–148, 158,
225, 226
- Jobert Ambroise 13, 14, 16, 22, 27
- Jozue 228
- Józef, św. 125, 127, 142, 143
- K**
- Kaczmarek Jan 206, 207, 209, 218
- Kaczmarek Jacek 212–214, 217,
218
- Kadłubek Wincenty, bł. 125
- Kalina Antoni 236, 237, 239, 242
- Kamler Juliusz 177
- Kanty Jan, św. 125
- Karniewski Wiktoryn 24
- Karpiński Franciszek 142, 148
- Karpiński Ignacy 17, 25, 29
- Karpiński Stanisław 177
- Kasperski Edward 183
- Kasprowicz Jan 149
- Kaszyński Stanisław 173
- Katarzyna II Wielka, carowa Rosji
15
- Kazimierzczak Grzegorz 217
- Kiciński Bruno 58

- Kinga, bł. 125
 Kisiel Joanna 179
 Kisiel Marian 223
 Klein K., ks. 147
 Kleiner Juliusz 62, 114, 118, 223
 Klekot Elżbieta 224
 Klemens XIV, papież 12
 Kleyff Jacek 203–205, 218
 Klonowski Teofil 140
 Kłoczowski Jerzy 122–124
 Kochanowski Jan 141
 Kocjan Krzysztof 79
 Kolberg Oskar 73, 143, 236, 237, 239, 242
 Kołaczkowski Stefan 148
 Komendant Tadeusz 41
 Koniński Antoni 12
 Konopka Antonina 142
 Konstanty Pawłowicz, wielki książę rosyjski 61, 76
 Konwicky Tadeusz 170
 Kopernik Mikołaj 240
 Kopf Antoni 214, 215
 Korbut Gabriel 58
 Kosiński Dariusz 117
 Kosiński Józef Adam 169, 170, 173–180
 Kosmanowa Bogumiła 21
 Kosowska Ewa 159, 160
 Kostkiewiczowa Teresa 63, 229
 Kot Stanisław 14
 Kott Jan 195
 Kowal Jolanta 58–61, 76
 Kowalczykowa Alina 170, 183, 217, 240
 Kowalski Piotr 163
 Kozłowska wymieniana przez p. Bécu 241
 Kozłowski Szymon 140
 Krasicki Ignacy 11, 59, 141
 Krasiński Wincenty 8, 83, 84, 86–100
 Krasiński Zygmunt 8, 82–99, 101–106, 108–110, 119, 171, 184, 202
 Krasuski Krzysztof 229, 230
 Kruczkowski Leon 215
 Krzyżanowski Julian 106, 189, 214, 216, 219, 227, 242
 Kubacki Wacław 103
 Kubale Anna 92
 Kuchowicz Zbigniew 152, 156, 157, 161
 Kuciak Agnieszka 84
 Kukulski Leszek 34, 37
 Kumaniecki Kazimierz 224
 Kurpiński Karol Kazimierz 143
 Kuryś Agnieszka 66
 Kurzeniecki Ignacy 24
 Kuziak Michał 164
 Kwaśniewski Aleksander 213
 Kwiatkowski Jerzy 185
 Kwilecki Adam 24
 Kydryński Juliusz 200
 Lacan Jacques 198, 230
 Lalewicz Janusz 211
 Lambertengo Pompilius 20
 Lambillot Louis, ks. 143
 Lechoń Jan (właśc. Serafinowicz Leszek) 8, 169–175, 177–180
 Lelewel Joachim 59
 Lemnis Maria 156, 160, 166
 Lenkiewicz Adam 24
 Leon XIII, papież 127
 Lesage Alain-René 34
 Leszczyński Damian 85
 Ligęza Józef 238, 242
 Lipińska Olga 207, 208, 214–218
 Lipiński Aleksander, ks. 122
 Lipski Jan 24
 Lisowski Jerzy 230, 231
 Listowski Andrzej 143
 Lodbrok (nick) 213
 Loth Roman 172
 Loyola Ignacy, św. 19
 Lubomirski Jerzy Sebastian 155
 Lubomirski Marcin 24, 27
 Lutosławski Wincenty 194
 Lydgate John 82, 83
 Lyszczyzna Jacek 7, 55

- Łącki Adam 24
Łętowski Stanisław 24
Loch Eugenia 170
Łopatyńska Lidia 112
Łoziński Władysław 156, 160, 161
Łubieniewska Ewa 111–115, 117, 118
Łukasiewicz Jacek 217
Łukasz, św. 226
Łukaszewicz Adam 221
- Maciejewski Marian 7
Majchrowski Zbigniew 83
Makowski Stanisław 240
Malczewski Antoni 50, 183
Mamczarz Irène 33
Mańkowski Jerzy 224
Marczewska Katarzyna 66
Marek Zbigniew 19
Marek, św. 135, 226
Markiewicz Henryk 211, 217, 222–224
Marks Karol 230
Marx Jan 185–187, 195–197
Massalski Ignacy 12–16, 24–26, 28, 29
Maszyński Piotr 148
Maślanka Julian 229, 233
Mateusz, św. 225
Mencwel Andrzej 211
Merenre, król Egiptu 221
Meyerbeer Giacomo (właśc. Meyer Beer Jacob Liebmann) 8, 101–104, 106–110
Miaskowski Franciszek 24
Mickiewicz Adam 8, 58–73, 75, 78–81, 107, 108, 148, 170, 171, 187, 191, 195, 201–205, 207, 209, 217, 219, 229, 233, 239, 243
Mielżyński Józef 24
Mikołaj, św. 125
Mikrut Izabela 223
Mildon Walerij 117
Millikowski Jan 140
Milton John 101, 103
Minasowicz Józef Dionizy 140, 142
Mioduszewski Michał Marcin, ks. 140
Mirabeau Honoré Gabriel de 36
Mirecki Franciszek 143
Mitera-Dobrowolska Mieczysława 14, 26, 30, 31
Młodziejowski Andrzej 12, 15, 24, 26, 27, 29
Młynarski Wojciech 200, 208, 210–212, 218
Mochacki Maurycy 50, 51
Moczyński Leon, ks. 140
Modrzejewski Józef 34, 37
Mojżesz, postać biblijna 233
Mozart Wolfgang Amadeusz 108
Mrowiec Karol, ks. 128–130, 132, 147, 149
Musset Alfred de 8, 111–121
Myśliwski Wiesław 9, 222, 229–235, 237, 238, 242, 243
- Narbutt Józef 24
Natanson Wojciech 173, 174
Nawrocka Ewa 189
Nazar Krzysztof 189
Neuger Leonard 108
Niebrzegowska Stanisława 238
Niedzielski Jan, ks. 122
Niemczyk K. 143
Niesiołowski Józef 24
Nogaj Artur 212
Norwid Cyprian Kamil 179, 209, 217
Nowacki Aleksander 217
Nowacki Tomasz 140
Nowak Zbigniew Jerzy 240
Nowakowski Marceli, ks. 122
Nowialis Juozas 147
Nowicki Jerzy 228
Nowodworski Michał, ks. 133
Nowosilcow Nikołaj Nikołajewicz 61, 76
Nowotko Marceli 204
- Odelgiewicz Zygmunt, ks. 143
Odojewski Włodzimierz 170

- Odrowąż Jacek, św. 125
 Odyniec Antoni Edward 239–241
 Okopień-Sławińska Aleksandra 229
 Oleksowicz Bolesław 59, 60
 Olędzka-Frybesowa Aleksandra 86, 91
 Olizarowski Tomasz August 50, 183
 Olszewski Daniel, ks. 124–128, 130, 131
 Opacki Ireneusz 7, 169, 170, 172–180, 240
 Orłowski Ryszard 28
 Oryźyna Janina 238, 242
 Orzeszkowa Eliza 215
 Osterwa Juliusz 192
 Ottman Rudolf 58
 Otwinowska Jadwiga 87
 Otylia, św. 125

 Pajgert Adam 183
 Paluchowska Danuta 7
 Papiescy Agnieszka i Robert 189
 Parandowski Jan 223, 224
 Parandowski Zbigniew 223
 Parry Milman 223
 Paszek Jerzy 172–174, 178, 179
 Paszenda Jerzy 20
 Patkaniowska Danuta 217
 Paweł, św. 79
 Pelc Jerzy 214
 Pertak Henryk, ks. 143
 Piechota Małgorzata 239
 Piechota Marek 7, 58, 83, 119, 120, 207, 208, 214–218, 240
 Piekoszowski Karol 140
 Pierzchała Ludwik 237, 239, 242
 Pigoń Stanisław 83, 84, 148
 Pilarowa wymieniana przez p. Bécu 241
 Piłsudska Maria z Billewiczów 171
 Piłsudski Józef 170, 171, 177–179
 Piotrowski Wojciech 146
 Pius IX, papież 124–126, 133
 Pius VII, papież 127
 Piwińska Marta 202

 Platerowa Apolinara z Żabów 240, 242
 Pleszak Mariusz 146
 Płaszczewska Olga 116, 117, 119, 182
 Poczobut Marcin 14
 Podlawska Daniela 178
 Podoski Franciszek 24
 Pol Wincenty 183
 Pomorski Adam 101
 Poniatowski Michał 12, 28
 Poniatowski Stanisław August 15, 16, 28
 Poniński Adam 15, 16, 24, 27, 28
 Popper Franciszek 143
 Potkański Jan 198
 Potocka Delfina 102, 202
 Potocki Ignacy 12
 Potocki Jan 8, 32–39, 41, 43, 45, 46, 48, 49
 Potocki Stanisław 233
 Poznakowski Ryszard 208, 216
 Proust Marcel 207
 Prus Bolesław (właśc. Głowacki Aleksander) 207
 Pruski Jan Karol 140
 Prussak Maria 96
 Pruszanowski Michał 24
 Przeddziecki Henryk, ks. 122
 Przybora Jeremi 223
 Przyboś Julian 234–237
 Przybylski Ryszard 59, 61, 87
 Pusz Wiesław 58
 Puttkamerowa Maria z Wereszczaków 201, 202
 Puzynina Gabriela z Güntherów 60

 Raczyński Kazimierz 24
 Radoński, pisarz ziemski radomski 24
 Radziński Antoni 144
 Radziwiłł Janusz (młodszy) 153, 167
 Radziwiłł Michał 24
 Rasiński Lotar 85
 Reeve Henry 83, 86, 91, 92, 119
 Reginek Antoni, ks. 132

- Rej Mikołaj 156
 Rettel Leonard 58
 Robespierre Maximilien François Marie de 94, 175
 Rogulski Piotr 77–80
 Romanowski Andrzej 211, 222, 223
 Rosiek Stanisław 83, 96
 Rosset François 35, 36, 39
 Rousseau Jan Jakub 224
 Rozalia, św. 125
 Rożek Michał 101
 Rudkowski Mateusz 144
 Rudnicki Maryan 144
 Ryba Janusz 34, 120
 Rzepczyński Sławomir 61, 80
 Rzymiski Paweł, ks. 140

 Saggs Henry William Frederick 228
 Saloni Zygmunt 190
 Sapieha Paweł Jan 153–155
 Sawrymowicz Eugeniusz 102, 193, 240
 Schenk Waclaw, ks. 128, 130
 Scribe Eugène 102, 104, 106–108, 110
 Shakespeare William 189, 195
 Siedlecki Jan, ks. 132, 140
 Sienkiewicz Henryk 8, 124, 151–155, 157, 158, 160–162, 164, 166–168, 184
 Simpson John Andrew 82
 Siomkajło Alina 58
 Skręt Rościsław 183
 Sławiński Janusz 173, 185, 196, 197, 229
 Słowacka Salomea z Januszewskich, *secundo voto Bécu* 239–243
 Słowacki Euzebiusz 59
 Słowacki Juliusz 8, 9, 50, 56, 62, 101, 102, 111–115, 117–121, 123, 171, 182, 184, 185, 189–209, 211–218, 223, 240, 241
 Snopek Jerzy 58
 Sobol Eugeniusz 182
 Sokołowski Czesław, ks. 122

 Solecki Leonard, ks. 140
 Soltan Adam 102
 Soltys Mieczysław 148
 Soubirous Bernadeta św. 125
 Sowiński Leonard 183
 Sowiński Wojciech Albert 147
 Srogosz Tadeusz 20
 Stackelberg Otto Magnus von 13
 Stanisław Kostka, św. 125
 Stanisław ze Szczepanowa, św. 125
 Staroń Andrzej 38
 Starowolski Szymon 157
 Stępień Jan, ks. 228
 Stępkowski Józef 24, 27
 Stoff Andrzej Stefan 167
 Stoiński Stefan Marian 238, 239, 242
 Studziński Piotr Łukasz 144
 Stypałkowski Józef 24
 Suchecki Ignacy 24
 Suchodolski Bogdan 156
 Sudolski Zbigniew 86–88, 91, 95, 97, 98, 102, 103, 240, 241
 Sulima Helena 173
 Sułkowski Antoni 24, 27
 Sułkowski August 12, 15, 16, 24
 Sułkowski Franciszek 27
 Sumiński Piotr 24
 Surzyński Józef, ks. 140, 147
 Suzin Adam 240
 Szadura Joanna 238
 Szaman (nick) 212
 Szamocki Jan Wojciech 24
 Szargot Barbara 164
 Szargot Maciej 7, 200
 Szczukin Wasilij 117
 Szelağ Jan 58–60
 Szlagowski Antoni, ks. 122
 Szturc Włodzimierz 120
 Szuster Marcin 84
 Szydłowski Symeon 24
 Szymanowski Karol 148
 Szymańska-Kumaniecka Janina 220
 Szymański Tadeusz 201
 Szymborska Wisława 222

- Śniadecka Ludwika 201, 202
 Świerczek Wendelin, ks. 132
- T**
 Tatara Marian 184
 Tazbir Janusz 153, 154, 156
 Tibié wymieniany przez p. Bécu 241
 Timoszewicz Jerzy 102
 Tocqueville Alexis de 89
 Tofel Bartek 222
 Tokarski Jan 190
 Tomaszewicz Bogusław 24
 Towiański Andrzej 193
 Tracki Krzysztof 14
 Tressan Louis-Élisabeth de 33–35, 39, 42
 Treugutt Stefan 96–98, 185
 Triaire Dominique 35, 36, 39, 45
 Trott David 33
 Tupalski Edward, ks. 140
 Turnau Grzegorz 217
 Tuwim Julian 174
 Twardowski Ignacy, wojewoda kaliski 27
 Twardowski Ignacy, biskup 24
 Twardowski Jan, ks. 222
 Tync Stanisław 23, 30, 31
 Tyszyński Aleksander 50, 56
- U**
 Ujejski Kornel 62
 Uliasz Stanisław 182
 Uni, budowniczy piramid 221
- V**
 Vitry Henryk 156, 160, 166
- W**
 Waga Krystyna 179
 Walczyński Franciszek, ks. 140
 Waligórski Andrzej 201–203, 208, 209, 218
 Walkiewicz Eugeniusz 147
 Wasilewska Anna 35, 36
 Waśko Andrzej 87, 88, 98
 Weiner Edmund Simon Christopher 82
 Wereszczakówna Maryla, zob. Puttkamerowa Maria z Wereszczaków
- Wespazjan, cesarz rzymski 227
 Węglicka Katarzyna 183
 Węzyk Franciszek 137
 Wierusz-Kowalski Jan 58
 Wierzbowski Teodor 14, 26
 Wilczyńska Gabriela 178
 Wilde Oscar 194
 Willan Henrietta 88
 Wincenty à Paulo, św. 132
 Windakiewicz Stanisław 119
 Winiarski Jerzy 58
 Wiśniowiecki Jeremi 153, 157
 Wiśniowiecki Michał Korybut, król Polski 160, 161
 Wit Zbigniew, ks. 128–134, 136
 Witan Jan 184–186, 189, 193–197
 Witkowska Alina 59, 61, 62, 73, 79, 81, 87
 Witkowski Michał G. 220
 Wojciech, św. 125
 Wolfreys Julian 82, 85
 Wolmer Kazimierz 24
 Woltanowski Andrzej 14
 Wołkoński Michał 15
 Wołodkiewicz Tadeusz 24
 Wołoszyński Ryszard W. 14
 Woronicz Jan Paweł, ks. 142
 Woroniecki Maksymilian 24, 27
 Woyniłłowicz wymieniany przez p. Bécu 241, 242
 Woźniak Tadeusz 200
 Wójcicki Kazimierz Władysław 59, 60
 Wójcik Tomasz 183
 Wójcik Włodzimierz 170, 171, 179
 Wroczyński Ryszard 13, 14
 Wybicki Józef 14
 Wygrzewalski Józef 144
 Wyspiański Stanisław 171, 172
- Z**
 Zabłocki Michał 217
 Zabłocki, podczaszy gabiński 24
 Zaborowski Tymon 50, 54–57
 Zakrzewski Adam 24, 27
 Zaleski Józef Bohdan 50, 56, 183, 195

- Załęski Stanisław 18
Zamojski Andrzej 12
Zan Stefan 240–243
Zan Tomasz 219, 240, 243
Zgorzelski Czesław 7, 108, 191
Zieliński, sędzia ziemski liwski 24
Zientarski Romuald 140
Ziomek Jerzy 173
- Ziółkowski Zenon 228
Zyniew Tadeusz 24
- Żakowski Jacek 239
Żegota (właśc. Domeyko Ignacy) 79
Żeleński Władysław 148
Żeleński-Boy Tadeusz 112, 113, 120
Żółkiewski Stefan 231

Opracowała
Maria Janoszka

Na okładce wykorzystano zdjęcie autorstwa Aleksandry Piechoty

Redaktor
Katarzyna Więckowska

Projektant okładki
Paulina Dubiel

Redaktor techniczny
Barbara Arenhövel

Korektor
Magdalena Białek
Lidia Szumigała

Skład i łamanie
Alicja Załęcka

Copyright © 2012 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-2088-5 (wersja drukowana)
ISBN 978-83-8012-374-8 (wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 15,75. Ark. wyd. 16,5. Papier offset.
kl. III, 90 g Cena 20 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c. M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Cena 20 zł
(+ VAT)

Od oświecenia ku romantyzmowi i dalej...

Część 4

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-374-8

